

Brancheplan Duurzaam Verpakken

2019-2022

27-03-2019

Inhoud

Managementsamenvatting	1
1. Inleiding	2
2. Beschrijving van de branche	3
2.1 Algemene branche karakteristieken.....	3
2.2 Omzetontwikkelingen.....	4
2.3 Trends en ontwikkelingen.....	6
2.4 Wetgeving: Nederlands.....	7
2.5 Verpakkingen.....	8
2.6 Raakvlakken met andere branches.....	10
3. Blik op de toekomst: generieke ambities	11
Generieke doelen voor 2022 en 2025.....	11
4. Specifieke doelen voor 2022	12
4.1 Rethink: Onderzoek naar alternatieve product/verpakkingscombinaties.....	12
4.2 Reduce: Gewichtsreductie primaire verpakkingen.....	12
4.3 Recycle: Design for recycling van primaire verpakkingen.....	12
4.4 Resource: FSC/PEFC certificering van primaire kartonnen verpakkingen.....	13
4.5 Resource: recycled content in kunststof verpakkingen.....	13
4.6 Reduce: Gewichtsreductie secundaire verpakkingen.....	15
4.7 Recycle: Design for recycling van secundaire verpakkingen.....	15
4.8 Resource: FSC/PEFC certificering van secundaire verpakkingen.....	16
5. Acties naar 2022	17
6. Monitoring	18
Bijlage: Aangesloten bedrijven CBD (2018)	19

Managementsamenvatting

Dit Brancheplan Duurzaam Verpakken beschrijft de ambities voor het verduurzamen van verpakkingen bij de import, productie en de verkoop van drogisterij artikelen bestemd voor de Nederlandse markt voor de periode 2019 tot en met 2022 met een doorkijk naar 2025. Het brancheplan wordt ingediend door het Centraal Bureau Drogisterijbedrijven (CBD), namens de aangesloten bedrijven. De focus van het plan ligt op de eigen merk producten, waar de bedrijven directe invloed op kunnen uitoefenen. Met dit plan wil de branche een praktische invulling geven aan de Raamovereenkomst Verpakkingen en de achterliggende Europese regelgeving en de essentiële eisen.

De ambities die worden uitgesproken in het brancheverduurzamingsplan zijn gebaseerd op gesprekken met vertegenwoordigers van de aangesloten drogisterijbedrijven en hun visie op verdere verduurzaming van verpakkingen in de Nederlandse drogisterij.

De focus van dit brancheplan ligt vooral op de thema's rethink, reduce, recycle en resource. Met de volgende specifieke ambities wordt invulling gegeven aan de toekomstvisie op de verduurzaming van verpakkingen in de drogisterij branche.

Wat betreft de generieke doelen wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de doelen die door aanpalende branches en sectoren zijn gesteld, zoals: CBL, Thuiswinkel.org, NCV en Farma.

		2022	2025
Primaire verpakkingen			
1.	Onderzoek naar alternatieve product/verpakkingscombinaties		
2.	Gewichtsreductie	5%	10%
3.	Design for Recycling	60%	95%
4.	FSC/PEFC certificering	60%	95%
5.	Recycled content in kunststof verpakkingen	zie specifieke doelen	
Secundaire verpakkingen			
6.	Gewichtsreductie	5%	10%
7.	Design for Recycling	80%	95%
8.	FSC/PEFC certificering	80%	95%

Om deze ambities waar te maken zal in 2019 een handleiding duurzaam verpakken (NL/EN) worden opgesteld, waarin de doelen van dit brancheplan vertaald worden naar concrete acties. De aangesloten bedrijven gaan hiermee het gesprek aan met hun binnenlandse en buitenlandse producenten, met als doel de verduurzamingsmogelijkheden van het verpakkingsontwerp onder de aandacht te brengen en te bevorderen. Daarnaast zullen de aangesloten bedrijven op individuele basis een workshop organiseren met KIDV, waarbij het huidige verpakkingsportfolio wordt doorgelicht en verbetertrajecten worden opgezet.

Er wordt regelmatig (2019, 2022 en 2025) een monitoringsonderzoek uitgevoerd, op basis van een top 25 van meest gebruikte product/verpakkingscombinaties, naar het materiaal, gemiddelde gewicht en de recyclebaarheid van verschillende soorten verpakkingen. Een eerste onderzoek in Q2/2019 zal als een nulmeting dienen, zodat er met behulp van de aankomende rapportages een gedetailleerde trendanalyse kan worden gedaan. Hiermee wordt het mogelijk de verduurzamingsambities van de branche verder te concretiseren.

1. Inleiding

Dit Brancheplan Duurzaam Verpakken beschrijft de ambities voor het verduurzamen van verpakkingen bij de import, productie en de verkoop van drogisterij producten bestemd voor de Nederlandse markt voor de periode 2019 tot en met 2022.

Met dit plan wil de branche een praktische invulling geven aan de Raamovereenkomst Verpakkingen en de achterliggende Europese regelgeving en de essentiële eisen. Het brancheplan biedt kansen om op brancheniveau wederom stappen te zetten en het helpt de branche om helder te communiceren aan de buitenwereld over de inzet en resultaten rondom het thema duurzaam verpakken.

Het plan is door CBD opgesteld in nauwe samenwerking met de drie grootste formules van drogisterijketens uit onze sector. Deze bedrijven vertegenwoordigen circa 90% van de drogisterijbranche (zie: bijlage 1).

Bij de selectie van de doelstellingen voor dit brancheplan ligt de focus op hetgeen voor de aangesloten bedrijven binnen de komende vier jaar praktisch haalbaar is. De verwachting is dat koplopers binnen onze branche ambitieuzer zullen zijn dan veel van de gestelde doelstellingen in dit brancheplan, hetgeen als een goed voorbeeld kan dienen voor de andere aangesloten bedrijven.

Het plan gaat over de eigen merk producten. Voor de doelen van merkfabrikanten wordt verwezen naar de brancheplannen van NCV, NVZ, Farma en FNLI. Voor de online-verkoop wordt verwezen naar het brancheplan van Thuiswinkel.org. De productcategorieën die worden onderscheiden zijn:

- Health
- Beauty
- Overig

De specifieke doelstellingen in dit brancheverduurzamingsplan hebben met name betrekking op primaire verpakkingen en secundaire verpakkingen. De belangrijkste verpakkingen zijn geïnventariseerd door de bedrijven:

- Kunststof folie en zakken
- Kunststof flessen
- Kunststof potten, tubes, etc
- Blisters
- Vouwkarton doosjes
- Golfkarton dozen en trays
- Krimpfolie en rekwikkelfolie

Het bestuur en de medewerkers van het CBD zijn veel dank verschuldigd aan de bedrijven, die actief hebben meegewerkt aan de totstandkoming van dit sectorplan en aan Partners for Innovation, die het CBD bij het opstellen van het brancheplan hebben ondersteund. De bedrijven zijn van plan om direct aan de slag te gaan en de gestelde doelen te realiseren op weg naar 2022.

2. Beschrijving van de branche

2.1 Algemene branche karakteristieken

Het CBD is de koepelorganisatie van de Nederlandse drogisterijen. In dit centraal instituut zijn alle bedrijfstaksegmenten vertegenwoordigd, namelijk het grootwinkelbedrijf (drogisterijketens) en de zelfstandige drogisten.

Het CBD behartigt de belangen van de Nederlandse drogisterijen en staat hen met raad en daad bij. Het CBD fungeert ook in het algemeen als vraagbaak. Iedereen kan er terecht voor informatie over de branche, zowel voor gegevens over het vak, over zelfzorg en over ondernemen als voor sociaal-economische informatie.

Tot de drogisterijbranche behoren alle detailhandelsbedrijven die de verkoop van drogisterijartikelen aan particulieren als hoofdfunctie uitoefenen. De drogisterij verkoopt een volledig assortiment zelfzorggeneesmiddelen, gezondheidsproducten, verpleegartikelen en cosmetische producten, maar ook fotografische artikelen en speelgoed etc. De branche bevat ook winkels in parfums, decoratieve cosmetica, lichaams-, haar- en mondverzorgingsproducten.

De Nederlandse drogisterijen nemen een unieke positie in. Zij onderscheiden zich door de toegevoegde waarde die zij leveren op het gebied van winkelen, werken en ondernemen:

- Voor consumenten: als toegankelijk en makkelijk bereikbare locatie om on- en offline te winkelen: de unieke combinatie van gezondheid, verzorging en schoonheid en ;
- Voor consumenten: door de aanwezigheid en beschikbaarheid van vakkennis en de hoge kwaliteit van de dienstverlening;
- Voor medewerkers als werkomgeving waarin men zich verder kan ontwikkelen;
- Voor ondernemers: om deel uit te maken van een sector die van maatschappelijke en economische betekenis is en de ondernemer de mogelijkheid biedt het ondernemerschap in al haar facetten uit te oefenen.

2.2 Omzetontwikkelingen

Voor het overzicht van de marktontwikkelingen is gebruik gemaakt van de website van Retail Insiders. Dit platform biedt actuele en betrouwbare cijfers over de retailsector en de achterliggende branches.

Onder drogisterijen vallen winkels in:

- zelfzorggeneesmiddelen, gezondheidsproducten en verplegingsartikelen in combinatie met parfums, decoratieve en verzorgende cosmetica, producten voor mond- en haarverzorging, waarbij het omzetaandeel parfums en cosmetica minder dan 50% uitmaakt van de omzet;

De financiële gegevens over omzetten en kosten gerealiseerd door deze winkels, zijn afkomstig van het CBS.

Omzetontwikkelingen (in Miljoen EUR)	2015	2016	2017
Netto omzet	3.269	3.345	3.368
Waarvan: niet-consumenten omzet	197	202	203
Detailhandelsomzet	3.072	3.143	3.165
- Fysieke winkelomzet	3.023	3.087	3.097
- Niet in winkelomzet Multichannel (excl. puur online)	49	57	68

In bovenstaande tabel is weergegeven de absolute hoogte van de omzet (excl. btw) van bedrijven gevestigd in Nederland per jaar.

De niet-consumenten omzet is dat deel van de netto omzet dat niet uit detailhandelsactiviteiten (verkoop aan consument) wordt gegenereerd, maar door verkoop aan bedrijven en instellingen. De winkelomzet betreft dat deel van de omzet dat via de winkel (toonbank) wordt verkocht en de niet-in-de winkel omzet betreft het deel van de multichannel detailhandelsomzet dat via andere kanalen dan de fysieke winkel (o.a. internetkanaal) wordt verkocht. De omzet van bedrijven ingedeeld in de SBI "Detailhandel via postorder en internet" (4791) valt hier niet onder.

Ondernemingen en verkooppunten

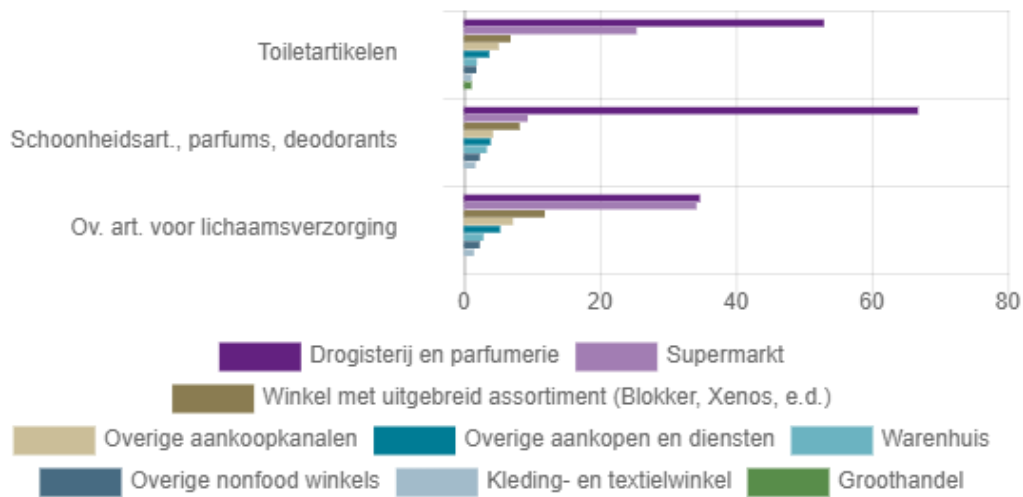
Het aantal ondernemingen binnen de branchedefinitie, betreft detailhandelsbedrijven waarvan online verkoop niet de hoofdactiviteit is. Een onderneming kan meer dan één vestiging omvatten en mogelijk ook een webshop. Het aantal verkooppunten, betreft de fysieke verkooppunten.

Aantal winkels naar type samenwerkingsvorm	2015	2016	2017
Totaal aantal winkels	2.996	2.820	2.994
- Grootwinkelbedrijven	1.906	1.825	1.856
- Zelfstandigen / franchise	1.090	995	1.138

Het aantal verkooppunten is redelijk stabiel op circa 3000 winkels in 2018. Let wel dit zijn de winkels inclusief enkele parfumeriebedrijven die het CBD ook vertegenwoordigt. Er zijn 2360 drogisterijen waar men ook zelfzorggeneesmiddelen verkoopt in Nederland.

Verkoopkanalen

De marktaandelen van afzetkanalen in % van de totale bestedingen per artikelgroep geven weer waar de bestedingsomzet (online & offline samen) terecht komt.

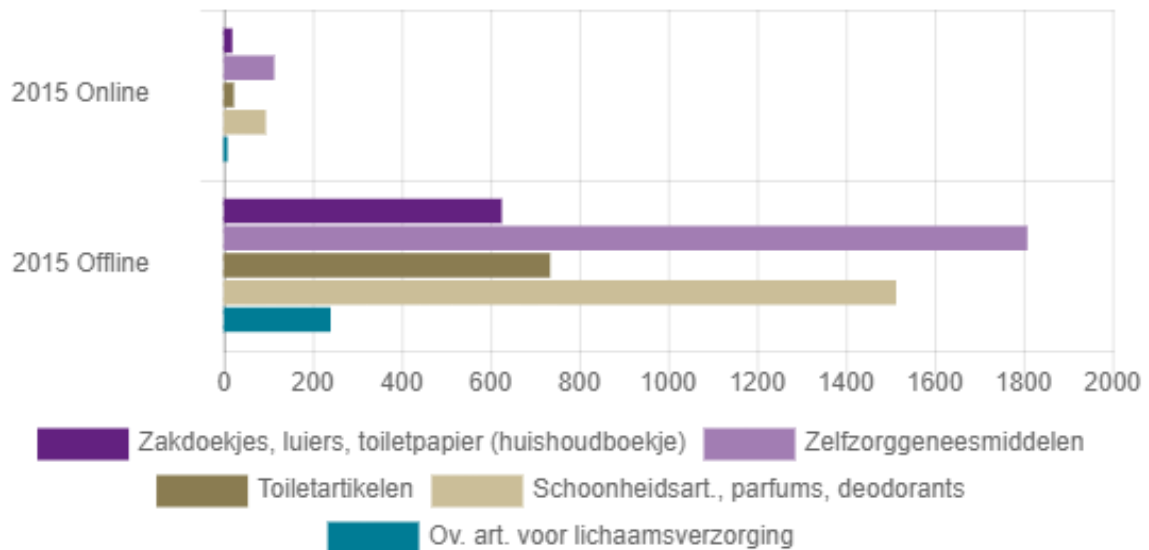
Afbeelding 1: Marktaandeelen verkoopkanalen (per productcategorie)

Het verkoopaandeel voor zelfzorgeneesmiddelen, gezondheidsproducten en medische hulpmiddelen was in 2017 (Bron: IQVIA, site Nefrofarm):

Drogisterijen	76,0 %
Supermarkten	12,9 %
Apotheken	11,1 %

Online versus offline bestedingen

De online/offline bestedingsaandelen betreffen de bestedingen van Nederlandse huishoudens bij zowel single offline, single online als multichannel aanbieders in Nederland of in het buitenland.

Afbeelding 2: Consumptieve bestedingen door Nederlandse huishoudens aan producten

2.3 Trends en ontwikkelingen

Er zijn een aantal trends¹ van belang voor de ontwikkeling van de markt van drogisterijbedrijven.

Er is sprake van grote concurrentie op de markt zowel onderling als met supermarkten en apotheken. Dit leidt tot verhoging van prijs-kwaliteit verhoudingen door de drogisterijen. Zij willen zich zowel onderscheiden met een lage prijs, goede toegankelijkheid, ruime keuze en een hoge service. Als verduurzaming van verpakkingen gecombineerd kan worden met kostenverlaging (bijvoorbeeld door reductie van verpakkingsmateriaal), dan is dit een welkome verandering in de branche.

Het aantal en aandeel 65-plussers in de samenleving stijgt. 65-plussers kopen over het algemeen minder artikelen maar hebben een toenemende aandacht voor gezondheid en beleving in de winkels. Dit kan een verandering in aanbod en afname van het soort producten bij de drogisterijen veroorzaken tijdens de duur van dit brancheplan.

Vooraf jongeren gaan bewust consumeren, zowel op het gebied van duurzaamheid en gezondheid. De vraag naar duurzame producten zal toenemen en daarmee de vraag naar verantwoordelijk verpakte producten.

Verder zorgen hoge zorgkosten voor een wens van de drogisterijen om als voorportaal van de zorg te gaan fungeren. Drogisten hebben kennis van zelfzorgproducten en zijn gewend daarover te adviseren. Zij kunnen de huisarts in de toekomst wellicht meer ondersteunen bij kleine kwalen. Ook deze ontwikkeling kan een verschuiving van het aanbod en afname van producten in de drogisterijen veroorzaken,

Overige trends:

- Filialisering en schaalgrootte nemen toe
- Kortere productcycli
- Zelfzorgmiddelen blijven belangrijk
- Aanbiedingen in huis-aan-huisfolder steeds belangrijker
- Toenemende service- en adviesbehoefte (vooral 50-plussers). Als gevolg van de vergrijzing wordt een toename van het medicijngebruik verwacht en ouderen hebben meer behoefte aan advisering. Overigens is de huidige kritische consument, mede dankzij internet, vaak al zeer goed geïnformeerd. Hierdoor worden hogere eisen gesteld aan de kwaliteit en vakbekwaamheid van het personeel. De servicegerichtheid van de drogisterijen biedt perspectief.

---

¹ Bronnen: ABN AMRO insights 2018, Careality.nl (Onafhankelijk vakblad voor managers in de drogisterijbranche), retailinsiders.nl

2.4 Wetgeving: Nederlands

Raamovereenkomst Verpakkingen

De Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 die in 2012 is gesloten tussen het Nederlandse verpakkende bedrijfsleven, ministerie I&M en het Nederlandse Vereniging van Gemeenten bevat afspraken over een groot aantal aspecten van het verpakkingendossier.

In Nederland zijn bedrijven die verpakte producten op de markt brengen wettelijk verplicht te zorgen voor het inzamelen en recyclen van de verpakkingen: de producentenverantwoordelijkheid. De Stichting Afvalfonds Verpakkingen heeft deze verantwoordelijkheid van deze bedrijven op zich genomen.

Iedere producent/importeur die meer dan 50.000 kg verpakkingen op de Nederlandse markt brengt moet jaarlijks een Afvalbeheersbijdrage betalen. Hiermee worden de kosten voor de inzameling en recycling van verpakkingen vergoed aan de gemeenten. Dit betekent voor het bedrijfsleven een investering van zo'n € 200 miljoen per jaar in de recycling van verpakkingen. Ieder najaar publiceert het Afvalfonds Verpakkingen een nieuw publieksrapport met de recyclingcijfers van het jaar ervoor. Voor meer informatie zie <http://www.afvalfondsverpakkingen.nl/>

Recycling resultaten 2017

<i>Materiaal</i>	<i>Resultaat 2016</i>	<i>Resultaat 2017</i>	<i>Doelstelling EU 2017</i>	<i>Doelstelling NL 2017</i>
Glas	84%	86%	60%	90%
Papier en karton	87%	87%	60%	75%
Kunststof	52%	50%	22,5%	47%
Metaal	95%	95%	50%	85%
Hout	57%	73%	15%	35%
Totaal recycling	75%	78%	55%	70%

Afbeelding 3: Resultaten recycling van verpakkingsmaterialen 2017 (Bron: Afvalfonds Verpakkingen)

2.5 Verpakkingen

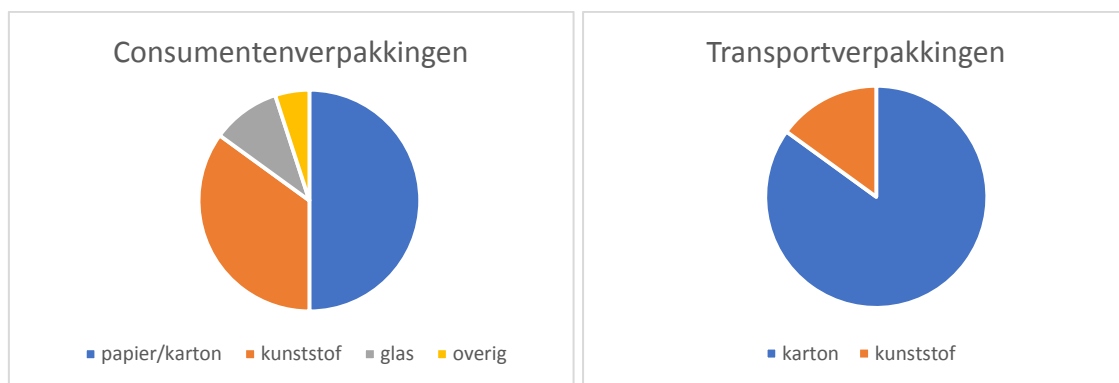
Verpakkingen kunnen worden omschreven als tijdelijke omhullingen van producten. Doorgaans worden er drie typen verpakkingen onderscheiden:

- Primaire verpakking of verkoopverpakkingen: de verpakkingen die in de winkel staan en voor de consument bedoeld zijn. Primaire verpakkingen zitten direct om een product en kunnen niet verwijderd worden zonder het product te veranderen. Voorbeelden van primaire verpakkingen zijn kunststof folie en zakken, flessen, tubes, doosjes, blisters, etc.
- Secundaire verpakking: verpakkingen die een aantal verpakte producten bevatten en gebruikt worden voor distributie en display in winkels. Een secundaire verpakking kan worden verwijderd zonder het product te beschadigen. Voorbeelden zijn kratten, trays en dozen waarin meerdere producten worden gebundeld en getransporteerd.
- Tertiaire verpakking: logistieke hulpmiddelen ofwel transportverpakkingen voor grotere hoeveelheden producten, zoals transportkarren, pallets, tussenvellen (slipsheets) en kunststof palletfolie.

De functie van een verpakking bepaalt de vorm ervan en welk materiaal wordt toegepast. Vaak worden verschillende functies gecombineerd in één verpakking, waaronder:

- bescherming van producten;
- voorkomen van verlies;
- bijeenhouden van producten;
- delen van productinformatie en
- marketing (onderscheidend vermogen).

Uit cijfers van het Afvalfonds blijkt dat de meest gebruikte materialen voor primaire verpakkingen zijn: papier en karton, kunststof, glas en overig, zoals aluminium. De meest gebruikte materialen voor secundaire verpakkingen zijn: karton en kunststof.

Afbeelding 5: Verdeling materialen voor Consumentenverpakkingen en Transportverpakkingen 2017 (Bron: Afvalfonds Verpakkingen)

Consumentenverpakkingen

Op basis van gemiddelde verkoopcijfers van eigen merk producten van de drie grote retailformules is er een top 25 van meest verkochte product/verpakkingscombinaties vastgesteld. Soortgelijke product/verpakkingscombinaties zijn samengevoegd om tot een top 10 van meest gebruikte verpakkingstypes te komen. Deze lijst zal als basis gebruikt worden voor de nulmeting en monitoring.

Verpakkingstype	Materiaal	Producten
Folie verpakking (monomateriaal)	LDPE	Wattenschijfjes Zakdoekjes Toiletpapier Luiers
Folie verpakking (barrière)	Laminaat	Vochtige washandjes Babydoekjes Reinigingsdoekjes Brilpoetsdoekjes
Doosje (karton)	Vouwkarton	Tissues Wondverzorging (pleisters) Tampons
Box (Kunststof)	PP	Wattenstaafjes
Glazen fles / pot	Glas / PP	Alcohol Dagcreme
Kunststof pot	PP / PET	Zalven, gels en cremes (vaseline) Vitamine tabletten
Kunststof fles	PET	Schoonmaak Azijn Handzeppen (met / zonder pomp)
Kunststof fles	HDPE	Shampoo Douchegel
Kunststof tube	LDPE tube / PP dop	Zalven Haargel Tandpasta
Blisters	PET / Karton	Mondverzorging Hoorbatterijen

2.6 Raakvlakken met andere branches

Het brancheplan van CBD heeft veel raakvlakken met andere sectoren. Deze sectoren produceren en vermarkten vergelijkbare producten of verpakken de producten in vergelijkbare verpakkingen. Dit brancheplan geldt voor de huismerk en private label producten, bij de uitvoering zal waar mogelijk samenwerking worden opgezocht met de merkfabrikanten.

CBL / FNLI / FWS

Bij drogisterijen worden ook voedingsmiddelen en voedingssupplementen verkocht. Verduurzaming van verpakkingen van deze producten worden behandeld in de brancheverduurzamingsplannen van de CBL, FNLI en FWS. De bij CBD aangesloten bedrijven onderschrijven de doelen die door deze branches worden opgesteld.

NCV / NVZ

De drogisterij branche verkoopt veel cosmetica en schoonmaakmiddelen. Dit brancheplan bestrijkt de huismerken en private label producten in de drogisterij branche. Cosmetica en schoonmaakmiddelen van externe merken vallen onder de doelstellingen van de branches NCV en NVZ. Om de doelstellingen van het CBD te halen zal mogelijk met de merkfabrikanten moeten worden samengewerkt, omdat deze fabrikanten vaak ook 'eigen merk' producten maken.

Farmacie en zelfzorggeneesmiddelen

De drogisterij branche verkoopt zelfzorggeneesmiddelen en zal voor deze producten en verpakkingen streven om de doelen in het verduurzamingsplan van brancheorganisatie Neprofarm te evenaren. Hierbij spelen met name het voorkomen van verspilling van medicijnen en design for recycling van blisterverpakkingen een rol.

Thuiswinkel.org

Voor de producten die online worden verkocht zal worden aangesloten bij de doelstellingen die zijn afgesproken in het brancheplan van Thuiswinkel.org. De grote bedrijven zijn ook lid van Thuiswinkel.org. Deze doelstellingen hebben betrekking op de verzendverpakkingen en gaan bijvoorbeeld over het verhogen van de vulgraad van de pakketten, het gebruik van gerecycled materiaal in de verpakkingen, en hergebruik van de verpakkingen.

3. Blik op de toekomst: generieke ambities

De sector ziet met name een rol voor zichzelf bij het sluiten van de materialen kringloop, het reduceren van de hoeveelheid verpakkingen en het kiezen voor verpakkingsmaterialen met een lage milieu-impact.

In de toekomstplannen van CBD voor de drogisterij sector in Nederland staan de volgende vijf verduurzamingsthema's in ieder geval centraal:

- RETHINK: Herontwerpen product/verpakkingscombinaties om de milieudruk te verlagen.
- REDUCE: Voorkomen van verspilling van materialen en zuiniger gebruik van grondstoffen.
- REUSE: Onderzoek naar mogelijkheden voor hergebruik van verpakkingen
- RECYCLE: 'Design for Recycling' en het terugwinnen van verpakkingsmateriaal
- RESOURCE: Inzetten van materialen met lagere milieu-impact (FSC/PEFC gecertificeerd papier en karton, recycled en biobased materialen).

Generieke doelen voor 2022 en 2025

In de drogisterij branche worden langdurige contracten met leveranciers afgesloten. Dit brancheplan gaat over de periode 2019-2022, waarbij we op korte termijn te maken hebben met lopende contracten. De bij het CBD aangesloten bedrijven hebben de meeste invloed op de verpakkingen bij het afsluiten van de nieuwe contracten. Daarom zijn er ambitieuzere doelen te stellen voor 2025.

Wat betreft de generieke doelen wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de doelen die de andere genoemde branches hebben gesteld.

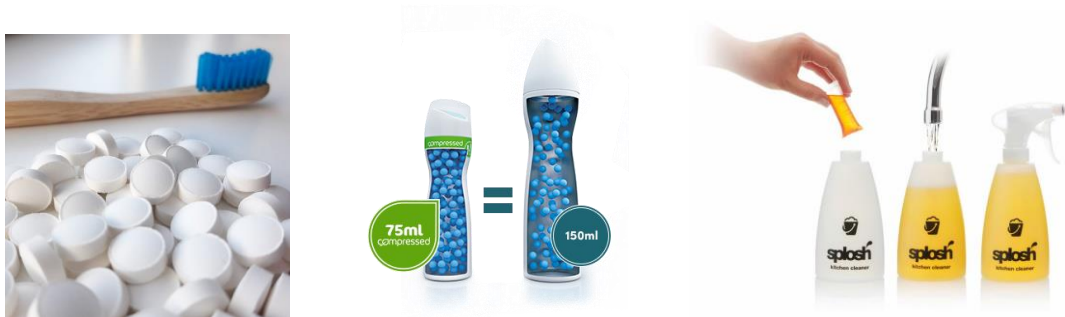
		2022	2025
Primaire verpakkingen			
1.	Onderzoek naar alternatieve product/verpakkingscombinaties		
2.	Gewichtsreductie	5%	10%
3.	Design for Recycling	60%	95%
4.	FSC/PEFC certificering	60%	95%
5.	Recycled content in kunststof verpakkingen	zie specifieke doelen	
Secundaire verpakkingen			
6.	Gewichtsreductie	5%	10%
7.	Design for Recycling	80%	95%
8.	FSC/PEFC certificering	80%	95%

4. Specifieke doelen voor 2022

4.1 Rethink: Onderzoek naar alternatieve product/verpakkingscombinaties

De Drogisterij branche zal voor haar eigen merk producten de mogelijkheden verkennen om nieuwe concepten te lanceren die het gebruik van verpakkingen kan reduceren.

Op het thema 'Rethink' liggen er uitdagingen om het gebruik van verpakkingen op systeemniveau te heroverwegen door opnieuw te kijken naar de functies van product/verpakkingscombinaties. Voorbeelden hiervan zijn: herbruikbare producten (in plaats van disposables), geconcentreerde producten, tandpasta tabletten, navulsystemen en het gebruik van natuurlijke ingrediënten.

Afbeelding 6: Rethink voorbeelden (v.l.n.r: tandpasta tabletten, compressed deo, en refill)

4.2 Reduce: Gewichtsreductie primaire verpakkingen

De Drogisterij branche streeft naar een reductie van de hoeveelheid verpakkingen (in gewicht/omzet) van eigen merk producten:

- 5% reductie van de hoeveelheid verpakkingen In 2022 (ten opzichte van 2019)
- 10% reductie van de hoeveelheid verpakkingen In 2025 (ten opzichte van 2019)

De hoeveelheid verpakkingen kan worden teruggedrongen door efficiënter te verpakken, minder verpakkingsmateriaal te gebruiken en door nieuwe technologische ontwikkelingen die het mogelijk maken om verpakkingen met dunnere kunststof folies, karton, of lichtere glasverpakkingen te maken.

In 2019 zal een nulmeting plaatsvinden waarbij het huidige gewicht van de meest gebruikte verpakkingen in de branche zal worden gewogen. Hierdoor kan een gewichtsgemiddelde per verpakkingssoort worden berekend, maar wordt voor de bedrijven ook duidelijk (door vergelijking met anderen) welke van hun eigen verpakkingen gereduceerd kunnen worden. De bij het CBD aangesloten bedrijven zullen elk met hun eigen leveranciers in gesprek moeten om het gewicht van de verpakkingen waar mogelijk naar beneden te brengen.

N.B. De reductie doelen van CBL van 10% in 2022 en 20% in 2025 lijken erg ambitieus, en vanwege de beperkte invloed op 'eigen merk' producenten is er in dit plan een lager doel opgenomen.

4.3 Recycle: Design for recycling van primaire verpakkingen

De drogisterij branche streeft naar het recyclebaar maken van alle gebruikte verpakkingen voor eigen merk producten:

- 60% van de primaire verpakkingen zijn recyclebaar in 2022 (volgens de KIDV recyclecheck)
- 95% van de primaire zijn recyclebaar in 2025 (volgens de KIDV recyclecheck)

Verpakkingen zijn zodanig ontworpen dat de materialen kunnen worden teruggewonnen in de bestaande recyclingprocessen. Glas, blik, papier en karton zijn al goed te recyclen. De grootste uitdagingen liggen in het ontwerp van de verschillende kunststofverpakkingen, en verpakkingen waarin verschillende materialen worden gecombineerd. De gelamineerde folieverpakkingen zullen de grootste uitdaging vormen omdat deze tot op heden niet goed recyclebaar zijn.

Voor het vaststellen van een realistisch doel voor de recyclebaarheid van verpakkingen is eerst een goede nulmeting nodig. Voor deze nulmeting en om de voortgang op dit doel te meten zal gebruik worden gemaakt van de KIDV recyclecheck.

Waar mogelijk zal op de verpakkingen de afvalwijzer worden opgenomen, zodat consumenten weten op welke wijze ze de verpakkingen kunnen afvoeren.

N.B. De doelen van CBL van 80% in 2022 en 95% in 2025 lijken erg ambitieus, en vanwege de beperkte invloed op 'eigen merk' producenten en lopende contracten is er in dit plan een lager tussendoel opgenomen.

4.4 Resource: FSC/PEFC certificering van primaire kartonnen verpakkingen

De drogisterij branche streeft naar het inzetten van materialen met lagere milieu-impact voor eigen merk producten.

- FSC/PEFC certificering: Voor kartonnen dozen wordt in 2022 minimaal 60% FSC/PEFC gecertificeerd materiaal ingezet.

Kartonnen vouwdoosjes die dienen als verpakking van bijvoorbeeld tissues, pleisters, en tampons, maken een groot deel uit van alle primaire verpakkingen in de branche (grootweg 50 massaprocent). Voor de kunststofverpakkingen streeft de branche naar de inzet van gerecycled materiaal, dit is ook de inzet voor de kartonnen verpakkingen. Tevens moet het gebruikte karton dat niet uit gerecyclede vezel wordt gemaakt, tenminste uit een verantwoorde bron komen.

“Recycling draagt bij aan duurzaam bosbeheer. Houtvezels blijven daardoor langer in gebruik en er hoeft minder te worden geoogst. “

-PEFC Nederland

Gecertificeerd karton kan afkomstig zijn uit zowel duurzaam beheerde bossen, gerecycled materiaal, of een combinatie van beide. De belangrijkste certificeringssystemen zijn Forest Stewardship Council (FSC), Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC). Deze certificaten garanderen dat materialen zijn vervaardigd uit verantwoorde bron. Gerecycled materiaal is ook een verantwoorde bron. Papier en karton kunnen bijvoorbeeld worden gecertificeerd met het FSC keurmerk als 100% van het materiaal gerecycled is. Om te voldoen aan het PEFC keurmerk moet dit tenminste 70% gerecycled materiaal zijn.

4.5 Resource: recycled content in kunststof verpakkingen

De drogisterij branche streeft naar het inzetten van materialen met lagere milieu-impact voor eigen merk producten.

- Verhogen recycled content in kunststof verpakkingen: Waar mogelijk wordt gerecycled kunststof ingezet, mits dit technisch haalbaar en leverbaar is en geen risico's oplevert i.v.m. voedselveiligheid.

Om de materialenkringloop te helpen sluiten zullen de verpakkingen niet alleen recyclebaar moeten worden ontworpen maar zal ook gerecycled materiaal worden gebruikt in de productie van de verpakkingen. Voor verschillende verpakkingsoorten die in de drogisterijen voor komen zijn verschillende mogelijkheden voor het toepassen van gerecycled materiaal, deze zijn beschreven in onderstaande tabel.

Verpakkingstype & materiaal	Producten	Inzet gerecycled materiaal
Folie verpakking (monomateriaal) LDPE	Wattenschijfjes Zakdoekjes Toilet papier Incontinentie Luiers	Daar waar de transparantie van het folie niet van belang is, bijvoorbeeld in bedrukte verpakkingen van luiers en zakdoekjes, kan gerecycled materiaal worden gebruikt.
Folie verpakking (barrière) Laminaten	Vochtige washandjes Babydoekjes Reinigingsdoekjes Brillendoekjes	Laminaten zijn nu nog niet goed recyclebaar. De focus licht hier op het vervangen van laminaten door mono-materiaal of beter recyclebare laminaten.
Doosje (karton) Vouwkarton	Tissues Pleisters Tampons	De mogelijkheden voor het gebruik van gerecyclede vezel in kartonnen verpakkingen worden behandeld in paragraaf 4.4.
Box (Kunststof) Polypropyleen (PP)	Wattenstaafjes	Transparantie is een belangrijk aspect van deze verpakkingen. Het gebruik van gerecycled materiaal dat hiervoor geschikt is moet nog onderzocht worden.
Glazen fles / pot Glas met PP deksel	Alcohol Dagcrème	In glasverpakkingen wordt al ongeveer 55% gerecycled materiaal toegepast. De drogisterijbranche gebruikt weinig glas en is te klein om hier invloed op uit te oefenen.
Kunststof pot PP	Zalven, gels, crèmes tabletten	Vanuit veiligheids- en marketing oogpunt zal het gebruik van gerecycled materiaal in deze verpakkingen een uitdaging zijn.
Kunststof fles PET	Schoonmaak azijn Handzeppen	PET is er een erg goed recyclebaar materiaal. In ondoorzichtige toepassingen kan meer gerecycled materiaal worden toegepast.
Kunststof fles HDPE	Shampoo Douchegel	In de HDPE flessen kan gerecycled materiaal worden toegevoegd. Ook hier zullen de beschikbaarheid en marketing eisen aan het uiterlijk van de fles het gehalte gerecycled materiaal limiteren.
Kunststof tube LDPE met PP dop	Zalven Haargel Tandpasta	In de PE tubes kan gerecycled materiaal worden toegevoegd. Ook hier zullen voedselveiligheidseisen, de beschikbaarheid en marketing eisen aan het uiterlijk van de tubes het gehalte gerecycled materiaal limiteren.
Blisters PET op karton.	Mondverzorging Hoorbatterijen	In transparante PET blisterverpakkingen zal mogelijk deels gerecycled materiaal kunnen worden toegevoegd. Het karton moet voldoen aan de eisen gesteld in 4.4.

NB: Ook voor glazen verpakkingen geldt dat de drogisterijbranche meer gerecycled materiaal in wil zetten in de productie van de verpakkingen. Omdat glas een klein deel uitmaakt van het gebruikte verpakkingsmateriaal in de branche en verpakkingsglas al in toenemende mate wordt gerecycled en toegepast in nieuwe verpakkingen wil de drogisterij branche hier geen specifiek doel aan koppelen.

4.6 Reduce: Gewichtsreductie secundaire verpakkingen

De drogisterij branche streeft naar een reductie van de hoeveelheid verpakkingen voor eigen merk producten (in gewicht/omzet):

- 5% reductie van de hoeveelheid verpakkingen In 2022 (ten opzichte van 2019)
- 10% reductie van de hoeveelheid verpakkingen In 2025 (ten opzichte van 2019)

Evenals met de primaire verpakking streven de bij het CBD aangesloten bedrijven naar gewichtsreductie van secundaire verpakkingen. De focus ligt hierbij op kartonnen dozen. Dit kan op twee manieren worden gerealiseerd: door een optimaal formaat dozen te gebruiken of door de wanddikte van de dozen te optimaliseren. Enkele producenten hebben geïnvesteerd in wrap-around machines waardoor het karton strak om de producten gevouwen kan worden. Het CBD zal zich inspannen om deze kennis en ervaringen te delen met alle aangesloten bedrijven, zodat deze ook een investering kunnen overwegen. Een belangrijk aandachtspunt hierbij zijn mogelijke risico's voor sterkte van dozen en beschadiging tijdens transport. De dikte van het karton kan verder geoptimaliseerd worden in samenwerking met de kartonleveranciers. Hier moet ook rekening gehouden worden met het doel om meer gerecycled materiaal in de kartonnen dozen te gaan gebruiken (zie 4.8). Er moet een optimum worden gezocht tussen het gehalte gerecyclede vezel en de minimale wanddikte waarbij de dozen sterk genoeg blijven om productverlies te vermijden.

4.7 Recycle: Design for recycling van secundaire verpakkingen

De drogisterij branche streeft naar het recyclebaar maken van alle gebruikte secundaire verpakkingen voor eigen merk producten.

- 80% van de secundaire verpakkingen zijn recyclebaar in 2022
- 95% van de secundaire verpakkingen zijn recyclebaar in 2025

Secundaire verpakkingen, zoals golfkartonnen dozen en folie, zijn over het algemeen simpeler wat betreft materiaalsamenstelling. Daarom zet het CBD hoger in op de recyclebaarheid van secundaire verpakkingen dan van primaire verpakkingen. Bij de invulling van deze doelstelling moet voornamelijk worden gedacht aan het vinden van een nieuwe manier van etikettering die de recycling van palletfolie niet verstoort.

4.8 Resource: FSC/PEFC certificering van secundaire verpakkingen

De drogisterij branche streeft naar het inzetten van materialen met lagere milieu-impact voor eigen merk producten.

- FSC/PEFC certificering: Voor kartonnen dozen wordt in 2022 minimaal 80% FSC/PEFC gecertificeerd materiaal

Net als bij de primaire verpakkingen streeft het CBD naar het gebruik van gerecyclede vezel of tenminste 80% gecertificeerd karton en hout in de secundaire verpakkingen. Een aandachtspunt bij deze verpakkingen en logistieke hulpmiddelen is dat hun voornaamste functie het bijeen houden van gebundelde producten is. Hierdoor is vooral de sterkte van het materiaal van belang. Hierdoor kan het zijn dat in plaats van gerecycled materiaal het vaker gaat om nieuwe vezels uit verantwoord beheerd bos.

Bij certificering stelt een zogenaamde derde partij, de certificeerder, vast dat een bedrijf zich aan de regels houdt. Die regels zijn vastgelegd in een standaard. FSC en PEFC kennen twee vormen van certificering: certificering van bosbeheer (FM) en certificering van bedrijven, de Chain of Custody (CoC). Om FSC of PEFC-gecertificeerd hout en papier te onderscheiden van niet-gecertificeerde (hout)producten moeten alle schakels in de handelsketen gecertificeerd zijn (certificering van de 'Chain of Custody' (CoC)).

5. Acties naar 2022

Bij de implementatie van dit plan zullen alle bij het CBD aangesloten bedrijven worden betrokken. Verpakkingsindustrie en verpakkingen leveranciers zullen door de individuele bedrijven en CBD worden uitgedaagd bij het ontwikkelen van duurzame(re) verpakkingen.

Handleiding: Duurzaam Verpakken (2019)

Om deze ambities waar te maken zal in 2019 een handleiding duurzaam verpakken worden opgesteld, waarin de doelen van dit brancheplan vertaald worden naar concrete acties. De drogisterij bedrijven gaan hiermee het gesprek aan met haar binnenlandse en buitenlandse producenten, met als doel de verduurzamingsmogelijkheden van het verpakkingsontwerp onder de aandacht te brengen en te bevorderen.

Workshops (2019)

Daarnaast zullen de bedrijven op individuele basis een workshop organiseren in samenwerking met het KIDV, waarbij het huidige verpakkingsportfolio wordt doorgelicht en verbetertrajecten worden opgezet.

Indien er aanvullend budget gevonden kan worden dan is de wens van CBD en de aangesloten bedrijven om ook gezamenlijke workshops en pilot-projecten te organiseren in de periode 2020-2022.

Workshops (2020-2022)

De workshop is gericht op de bij het CBD aangesloten bedrijven en tevens op verpakkingsleveranciers, waar de bedrijven veel mee samenwerken. In de workshop sessies wordt aandacht besteed aan de volgende thema's:

- Thema: Kunststof verpakkingen (gewichtsreductie en design for recycling); Tijdens deze workshop kunnen zij van experts uit de kunststofindustrie leren hoe ze het gewicht van verpakkingen kunnen reduceren. Tevens zullen er experts uit de kunststof recycling sector aanwezig zijn om kennis te delen over hoe de verpakkingen optimaal afgestemd kunnen worden op de huidige processen in de kunststof recycling.
- Thema: omverpakkingen (dozen, folie en pallets); Tijdens deze workshop zullen experts en producenten van kartonnen dozen en logistieke hulpmiddelen kennis delen over gewichtsreductie van dozen, FSC/PEFC certificering en het optimaliseren van logistieke processen.

Pilot-projecten en vervolgsessies met ketenpartners (2020-2022)

CBD zal bedrijven waar nodig ondersteunen bij het opzetten en uitvoeren van pilot projecten en de mogelijkheden voor externe ondersteuning onderzoeken.

6. Monitoring

Primaire verpakkingen

Tijdens de vorming van dit brancheplan is een top 10 van de meest voorkomende verpakkingsvormen samengesteld op basis van de meest verkochte 'private label' producten. Monitoring van de voortgang van de doelen zal worden gedaan aan de hand van deze product/verpakkingscombinaties.

In 2019 zal een nulmeting worden gedaan waarin bij elk lid van het CBD 25 huismerk producten worden gekocht. Hiervoor zullen de 25 meest verkochte product/verpakkingscombinaties in de branche worden gekozen. Bij elke winkelformule zal worden getracht verpakkingen van gelijk volume te kopen. Gebaseerd op de gekochte verpakkingen zal een gemiddeld gewicht per verpakkingssoort worden bepaald.

In 2022 wordt de meting herhaald aan de hand van dezelfde methode en met dezelfde producten als in 2019. Deze verpakking worden gecontroleerd op de volgende punten:

- Gemiddeld gewicht per verpakkingssoort, voor monitoring van de gewichtsreductie.
- Welke verpakkingen en verpakkingsonderdelen recyclebaar zijn, om het doel m.b.t. recyclebaarheid te monitoren.
- Papieren en kartonnen verpakkingen op de aanwezigheid van FSC of PEFC certificaat, ter controle van het gebruik van gerecycleerde vezel.

Wanneer een product/verpakkingscombinatie niet meer leverbaar is zal een soortgelijk product worden gekozen.

Secundaire verpakkingen

Eveneens zullen de formules worden gevraagd om de omverpakkingen en transportverpakkingen van deze producten achter te houden voor ter monitoring óf om deze zelf te controleren. Dit gebeurt in 2019 tijdens de nulmeting en in 2022 voor de monitoring.

Deze zullen worden gecontroleerd op de volgende punten:

- Gewicht, voor het doel met betrekking tot gewichtsreductie.
- Aanwezigheid van PEFC of FSC label, ter controle van de certificering.
- Recyclecheck (op basis van KIDV recyclecheck), met betrekking tot recyclebaarheid van deze verpakkingen.

Bijlage: Aangesloten bedrijven CBD (2018)

De volgende aangesloten bedrijven hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit brancheplan:

- A.S. Watson Health & Beauty Benelux (Kruidvat en Trekplijster)
- Etos (Ahold Delhaize)
- Nederlandse Drogisterij Service NDS (DA / Dio)